

EESTI ADVOKATUUR

ESTONIAN BAR ASSOCIATION

Riigikohus

kantselei@riigikohus.ee

Teie 08.07.2022 nr 5-22-2/3

Meie 29.08.2022 nr 1-2/685-1

Edastatud e-toimiku kaudu

Arvamuse andmine põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr 5-22-2

Täname, et andsite Eesti Advokatuurile võimaluse esitada arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr 5-22-2. Järgnevalt esitame seisukohad igale püstitatud küsimusele eraldi.

1. Advokatuuri arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr 5-22-2

Advokatuur toetab ning nõustub Tartu Maakohtu 20.05.2022 määrusega, millega kohus tunnistas põhiseadusega vastuolevaks ja jättis kohaldamata justiitsministri 26.07.2016 määruse nr 16 „Advokaadile riigi õigusabi tasu maksmise ja kulude hüvitamise kord“ (edaspidi määrus nr 16) § 2 lg 1 osas, mis võimaldab riigi õigusabi osutanud advokaadile kriminaaltoimikuga tutvumise eest makstava tasu piirmäära suurendada vaid kuni 500%. Lisaks võib määrus nr 16 olla advokatuuri hinnangul tervikuna põhiseadusega vastuolus selles sätestatud ebaproportsionaalselt madalate tasumäärade tõttu.

Advokatuur on aastaid juhtinud tähelepanu riigi õigusabi alarahastatusele. Viimati oleme antud teemal Justiitsministeeriumi poole pöördunud 22.04.2022 ning 20.06.2022 (lisad 1 ja 2), mil esitasime järjekordselt argumentid riigi õigusabi tasumäärade ja sõidukulude hüvitise suurendamiseks. Praeguste tasumäärade ning tasude piirmäärade juures ei ole süsteem jätkusuutlik. Advokatuuri seisukohtade toetamiseks ning olukorra detailsemaks kirjeldamiseks on advokatuur Civitta Eesti AS-ilt tellinud sõltumatu analüüsi „Riigi õigusabi turu ülevaade ning riigi õigusabi advokaadi õigustatud tunnitasu“ (lisa 3, edaspidi Civitta analüüs). Civitta analüüs toetab advokatuuri argumente täielikult ning kinnitab veelkord tasumäärade tõstmise vajalikkust, mis olemuslikult sisaldab ka piirmäärade kaotamise või muutmise küsimust. Soovime ka siin rõhutada olulisemaid Civitta analüüsi järeldusi:

- Riigi õigusabi turg on kasvavas trendis, kuid turg on koondunud aktiivseimate osutajate kätte ning see kontsentratsioon süveneb. Aktiivseimate riigi õigusabi osutavate advokaatide keskmine vanus tõuseb, mis teeb süsteemi haavatavaks, kuna vanemaealiste advokaatide taandumisel ei toimu uute advokaatide pealekasvu. Juba praegu näeb advokatuur, et ka mõne üksiku suurte tellimuste arvuga riigi õigusabi osutaja äralangemine tekitab märkimisväärseid probleeme tellimuste ümberjaotamisel. See on eriti tuntav

süüteo menetluse asjades. Lisaks on reaalne oht, et mõne erakorralise sündmuse puhul või kriisiolukorras, millega kaasneb kõrgendatud vajadus riigi õigusabi advokaatide järele, ei tagaks praegune süsteem toimepidevust.

- Kehtiv riigi õigusabi tunnitasu on paljude aastate jooksul olnud kordades väiksem võrreldes lepingulist advokaatide keskmise tunnitasuga ning riigi õigusabi tasumäärasid ei ole kolm aastat suurendatud. Civitta analüüsi kohaselt peaks põhjendatud tunnitasu olema 120,8 kuni 147,7 eurot ilma käibemaksuta selleks, et riigi õigusabi osutav advokaadibüroo saaks mõistlikult ettevõtluse põhimõtteid arvestades toimida ja riigi õigusabi osutavatele advokaatidele põhjendatud töötasu maksta. Kehtiv riigi õigusabi tasu suurus ei ületa kriitilist lävendit, mis võimaldaks tänapäevase ülesehitusega väikese või keskmise suurusega advokaadibürool hakata riigi õigusabi teenust osutama ja seetõttu ei lisandu uusi advokaate riigi õigusabi osutajate hulka piisavalt.
- Kokkuvõtvalt, jätkuv riigi kokkuhoid riigi õigusabi tasude arvelt hakkab lähitulevikus mõjutama riigi võimekust menetluste läbiviimiseks mõistliku aja jooksul, sh eriti kriminaalmenetlustes. Kui abivajajatele jääb advokaadi õigusabi ja kaitse kättesaamatuks, on õiglane õigusemõistmine ning õigusriigi toimimine kahtluse all.

Kahetsusväärset ei ole Justiitsministeeriumist advokatuuri pöördumistele senini tagasisidet laekunud.

2. Ülevaade riigi õigusabi korraldusest

Riigikohus palus advokatuuril anda ülevaade, kuidas on praktikas korraldatud riigi õigusabi konkreetse osutaja määramine või nimetamine advokatuuri poolt ning andmed selle kohta, kui suur osa praegusel ajal osutatavast riigi õigusabist teenindatakse vabatahtlikkuse alusel.

Riik on pannud RÕS § 18 lg 1 sätte kehtestamisega advokatuurile kohustuse, mille kohaselt nimetab advokatuur viivitamata kohtu, prokuratuuri või uurimisasutuse määruse alusel riigi õigusabi osutava advokaadi. Advokatuuri nimetatud advokaat kohustub asuma viivitamata riigi õigusabi osutama ja korraldama oma tegevuse selliselt, et tal oleks võimalik õigeaegselt osaleda menetlustoimingutes. Justiitsministri 01.01.2014 jõustunud määrus „Riigi õigusabi osutaja määramiseks taotluse esitamise ning e-toimiku süsteemi kaudu riigi õigusabi tasu ja kulude kindlaksmääramiseks dokumentide esitamise kord“ kehtestab advokatuurile kohtu, prokuratuuri või uurimisasutuse taotluse e-toimiku süsteemi kaudu esitamise korra.

Seadusest ei tulene (ja ei peagi tulenema) advokaatide üldist riigi õigusabi osutamise kohustust. AdvS § 64¹ lg 2 kohaselt peab advokatuuri juhatus tagama riigi õigusabi katkematu korralduse ja osutamise ning riigi õigusabi mõistliku kättesaadavuse (mida advokatuur on ka teinud) ning riik peab omakorda tagama riigi õigusabi piisava rahastatuse (RÕS § 4 lg 1 kohaselt osutatakse riigi õigusabi riigi kulul). Advokatuur ise õigusteenuseid ei osuta ega rahasta ning advokaadid on küll kutseorganisatsiooni liikmed, kuid nad ei ole advokatuuri töötajad, vaid tegutsevad advokaadibüroode kaudu ja osutavad õigusteenust iseseisvalt ning sõltumatult. Advokaadil, kes ei ole ennast riigi õigusabi infosüsteemis riigi õigusabi osutavaks märkinud, ei ole kohustust riigi õigusabi osutada. Samuti ei ole ühelgi advokatuuri liikmel kohustust ennast infosüsteemis märkida riigi õigusabi osutajaks. Otsus, kas teenust eraettevõtjana osutada või mitte, on Eestis jätkuvalt iga advokaadi vaba valik (AdvS §-i 49 kohaselt on advokaaditegevus ettevõtlus). Advokaadiks olemise eelduseks ei ole riigile teenuse osutamine. Advokaadil kui advokaadibüroo pidajal või büroo pidaja osanikul lasub muuhulgas vastutus advokaadibüroo

personali ja büroo igapäevase tegevusega kaasnevate kohustuste ja kulude eest ning büroo ainsaks sissetulekuks on advokaaditasu. Sama küsimusega haakub ka advokaadi sõltumatus ja advokatuuri kui kutseorganisatsiooni autonoomia, mis on advokaaditegevuse olulisimateks aluspõhimõteteks, mis tähendab, et advokaadile ei saa riigi poolt anda käsku või korraldust kutsetöö tegemiseks. Lisaks on oluline märkida, et advokatuuri eetikakoodeksi¹ § 12 lg 4 kohaselt ei võta advokaat ülesannet vastu, kui tema töökoormus seda ei võimalda, samuti siis, kui advokaadi kutseoskused ja -teadmised selles valdkonnas ei võimalda kliendi huve parimal võimalikul viisil kaitsta. Tänapäeval on advokaadid spetsialiseerunud ning kõikidelt advokaatidelt ei eeldata kõikide valdkondade igapäevast praktiseerimist. Seega on ja peabki olema iga advokaadi enda otsustada, kas võtta vastu konkreetne ülesanne õigusteenust.

Kuid ka juhul, kui advokaat on otsustanud riigi õigusabi osutada, ei tähenda see kohustust osutada riigi õigusabi osaliselt või tervikuna tasuta ega rist-subsideerida riigi õigusabi osutamist teiste tulude arvelt, kuna RÕS § 4 lg 1 kohaselt peab seda kulu ühemõtteliselt kandma riik. Selle kohustuse täitmiseega on riigil olnud paljude aastate vältel krooniline probleem, mida maskeeritakse põhjendamatult madalate tasumäärade ja erinevate tasupiirangutega. See omakorda vähendab riigi õigusabi teenuse osutamise tasuvust ja vastavat teenust osutavaid advokaate jääb alarahastatuse tõttu järjest vähemaks.

Advokatuuri juhatuse 26.11.2013. a otsusega kinnitatud „Riigi õigusabi osutava advokaadi nimetamise korra“ (lisa 4) § 1 lg 3 kohaselt saab advokaat end ise märkida riigi õigusabi osutavaks või mitteosutavaks advokaadiks, tehes vastava märke riigi õigusabi infosüsteemis, arvestades seejuures advokaadi tegevust sätestavaid õigusakte ja kutse-eetika nõudeid. Riigi õigusabi osutamine põhineb seega vabatahtlikkusel. Advokatuuri juhatuse 25.02.2014. otsusega kinnitatud „Riigi õigusabi juhendi“ (lisa 5) §-id 5-7 sätestavad riigi õigusabi osutaja määramise, riigi õigusabi tellimuse vastuvõtmise ning kohustuslikus korras täitmiseks saadetud tellimuste vastuvõtmise korra. Juhendil on ka seletuskiri (lisa 5). Kirjeldame eelnimetatud protsesse lähemalt.

Alates 2010. aasta 1. jaanuarist nimetab õigusabi osutava advokaadi igas riigi õigusabi asjas uurimisasutuse, prokuratuuri või kohtu taotlusel advokatuur riigi õigusabi infosüsteemis, seega siis advokaatide hulgast, kes põhimõtteliselt on avaldanud nõusolekut ja soovi riigi õigusabi osutada. Vastavalt RÕS-le ei ole kohtul, prokuratuuril või uurimisasutusel õigust leppida advokaadiga kokku riigi õigusabi osutamises ega määrata riigi õigusabi osutavat advokaati. Eestis kasutusel olevas võistlevas menetluses ei saa üks pool, näiteks uurija või prokurör, valida endale vastaspoolt ehk võistlevat poolt. Vastasel juhul ei ole tagatud advokaadi sõltumatus ja muud kaitseõiguse üldpõhimõtted ning isiku õigused ei ole kaitstud kõige paremal viisil. Põhimõtte, mille kohaselt kuulub advokatuuri ainupädevusse riigi õigusabi osutava advokaadi määramine, on oluline selleks, et kaotada isiklikud seosed riigi õigusabi määraja ja osutaja vahel ning tõsta seeläbi riigi õigusabi kvaliteeti ja tagada riigi õigusabi saajate õiguste parem kaitse.

Riigi õigusabi jätkuvuse ja kaitsealuse või esindatava huve arvestades võib teatud erandlikel juhtudel olla otstarbekas suunata töö konkreetsele advokaadile. Kui advokaadi nimetamine kohtuniku, prokuröri või menetleja poolt on põhjendatud, siis peavad vastavad põhjendused olema märgitud riigi õigusabi infosüsteemi selgituste lahtrisse. Näiteks, arvestades TsMS § 535 (isikule esindaja määramine kinnisesse asutusse paigutamise menetluses) alusel isikule riigi õigusabi korras esindaja määramise eripära, on kohtunikega kokku lepitud põhimõttes, et kohtud ei esita üldjuhul üheks päevaks üle kolme taotluse advokaadi määramiseks, kusjuures ühe taotluse

---

¹ Kättesaadav: <https://advokatuur.ee/est/advokatuur/oigusaktid/eetikakoodeks>

raames võib advokaat kokkuleppel kohtunikuga võtta kohapeal täitmiseks veel kuni neli täiendavat asja. Reeglina ei tohiks olla ühes päevas üle kolme riigi õigusabi asja advokaadi kohta, kuid erandina võib advokaat täita kohapeal kokku kuni viis asja. Nimetatud põhimõte on kehtestatud advokatuuri juhatuse 24.01.2012. a otsusega, mille kohaselt advokaat, kui ta on nimetatud esindajaks TsMS § 535 alusel, ei tohiks esindada samal päeval rohkem kui kolme, maksimaalselt viit õigusabi saajat ning peab ise mõistlikult jälgima nimetatud põhimõttest kinnipidamist. Riigi õigusabi infosüsteemis vastu võetud tellimuse edasi andmine teisele advokaadile ei ole lubatav, väljaarvatud ajutise asendaja määramisel põhjendatud juhtudel või kliendi nõusolekul. Enne tellimuse vastuvõtmist peab advokaat veenduma, et tal on võimalik asuda tellimust täitma. Riigi õigusabi infosüsteemis vastuvõetud tellimusest, mida advokaadil ei ole võimalik täitma asuda, loobumiseks tuleb arvestada RÕS sätetega ja esitada vastavasisuline taotlus kohtusse.

Advokaat peab pärast tellimuse vastuvõtmist viivitamatult ühendust võtma kliendiga ja selgitama riigi õigusabi osutamise tingimusi ja edasist kulgu. Praktikas ei ole viivitamatu ühenduse saamine alati võimalik, kuid sellisel juhul peab advokaat tegema mõistlikke pingutusi selleks, et kliendiga oleks võimalik suhelda enne kliendi õigusi ja kohustusi puudutavate menetlustoimingute- või tähtaegade saabumist. Esialgne suuline nõustamine kui õigusliku esmaabi andmine on üldjuhul äärmiselt oluline, kuna selle käigus kvalifitseeritakse vaidlus, mis määratleb kõigi järgnevat toimingute suuna. Advokaat peab riigi õigusabi saajale selgitama, millistel tingimustel on isikule riigi õigusabi antud, milline on advokaadi roll konkreetses menetluses, mis dokumendid on vajalikud ja muud asjakohast. Olukorras, kus klient süstemaatiliselt hoidub kõrvale või keeldub suhtlemast, kuid riigi õigusabi on määratud, peab advokaat kontakti saavutamata korral lähtuma kliendi eeldatavatest huvidest oma asjatundliku ja parima äranägemise järgi, kuid sellisel juhul peab olema advokaat valmis selgitama ka pingutusi, mida kliendiga kontakti saavutamiseks on tehtud. Kui advokaadile teadaolevalt on klienti eelnevalt esindanud või kaitsnud kokkuleppeline advokaat, teavitab ta viimast ülesande vastuvõtmisest. Tegemist on üldise kollegiaalsuse nõudega, mis kehtib asja ajamisel nii lepingulisel esindamisel kui riigi õigusabi osutamisel.

Vastavalt advokatuuri juhatuse 11.12.2012. aasta otsusele, juhindudes advokatuuril seaduse alusel lasuvast kohustusest riigi õigusabi osutamise tagamiseks olukorras, mil advokatuuril ei õnnestu advokaati leida, on kollegiaalsuse põhimõttest tulenevalt riigi õigusabi osutamise kohustatud vastu võtma eelkõige riigi õigusabi osutamise piirkonnas riigi õigusabi osutav advokaat, kes on tähestikulises järjestuses nimekirjas olev järgmine advokaat.

Advokaatide järjestus tekib tähestikulises järjekorras. Taotluse vastu võtnud advokaadile edastatakse uus taotlus vastuvõtmiseks, kui järjestus on ammendunud; taotluse vastuvõtmisest keeldunud advokaat jääb järjestuse algusesse. Riigi õigusabi osutamise süsteemis osalevale advokaadile täitmiseks saadetud tellimused tuleb advokaadil viivitamata vastu võtta. Advokaadil, kes on nõustunud riigi õigusabi osutama, on võimalik keelduda konkreetses asjas riigi õigusabi osutamisest, kui esineb huvide konflikt, seaduse kohaselt ei ole lubatud tal õigusteenust osutada, töökoormus on suur või advokaadi kutseoskused ja –teadmised selles valdkonnas ei võimalda kliendi huve parimal võimalikul viisil kaitsta. Juhul, kui advokaat ei pea võimalikuks õigusabi osutamist, kuid ei esine eelnimetatud aluseid, siis tuleb pöörduda advokatuuri juhatuse poole taotlemaks nõusolekut konkreetses asjas riigi õigusabi osutamisest vabastamist.

Eeltoodust tuleneb, et advokatuur saab nõ. kohustuslikus korras riigi õigusabi ülesandeid suunata siiski vaid eeldusel, et advokaat on põhimõtteliselt eelnevalt avaldanud soovi riigi

õigusabi osutada ning sellisel juhul on ta ka arvestanud reeglitega, mis puudutab vastavate ülesannete jagamist. Advokaat ei saa kohustada riigi õigusabi ülesannet vastu võtma advokaati, kes riigi õigusabi osutada üldse ei soovi ega ole ennast riigi õigusabi infosüsteemis vastavalt registreerinud.

„Riigi õigusabi juhend“ reguleerib mh ka riigi õigusabi osutaja asendamise ja riigi õigusabi jätkuvuse põhimõtteid, advokaadi õiguse keelduda riigi õigusabi osutamisest, riigi õigusabi osutaja vahetamise korda ja riigi õigusabi osutamise lõppemist.

Riigikohtu kirjas ei ole välja toodud, millise perioodi osas andmeid vabatahtlikkuse alusel osutatava riigi õigusabi osas soovitakse, kuid vaadeldes perioodi 01.07.2021-01.07.2022, siis riigi õigusabi tellimuste koguarv oli 11 818, millest vabatahtlikkuse alusel vastu võetud tellimusi oli 11 718 ning nõ. kohustuslikuna on advokaatidele edastatud 100 tellimust. Eeltoodud selgitustest tulenevalt täpsustame, et jaotus vabatahtlikult ja kohustuslikuna jagatud üksikute asjade vahel on siiski tinglik - kõik asjad, sh “kohustuslikud”, on jagatud vaid neile advokaatidele, kes vabatahtlikult on nõus riigi õigusabi süsteemis osalema ja põhimõtteliselt väljendanud tahet riigi õigusabi osutada. Vastu tahtmist kutsetööle sundimine ei oleks põhiseaduse kontekstis mõeldav ja läheks vastuollu advokaadi kutsetegevuse põhialustega.

3. Määruse nr 16 § 2 lg 2 esimese lause tähendusest

Riigikohus palus selgitada, kuidas tuleb advokaatuuri hinnangul sisustada ja on praktikas sisustatud vaidlusaluse määruse nr 16 § 2 lõike 2 esimest lauset, mille järgi juhul, kui advokaatuuril ei õnnestu tavapärases korras leida riigi õigusabi osutamiseks advokaati, võib advokaatuuri kantsler õigusabi katkematu osutamise ja mõistliku kättesaadavuse tagamiseks ühekordselt kehtestada advokaadile makstavale tasule koefitsiendi 1,5 kuni 2. Sealhulgas paluti selgitada, mida tuleb mõista selles sättes nimetatud „tavapärase korra“ all.

Tavapärase korra all riigi õigusabi osutamiseks advokaadi leidmiseks peetakse silmas protseduuri, mida kirjeldasime ülal punktis 2. Järgnevalt kirjeldame, kuidas advokaatuur määruse nr 16 § 2 lg-t 2 praktikas rakendab.

Advokaatuuri kantsler võib õigusabi katkematu osutamise ja mõistliku kättesaadavuse tagamiseks ühekordselt kehtestada advokaadile makstavale tasule koefitsiendi 1,5 kuni 2. Esildise koostamise ja koefitsiendi rakendamise vajadus tõusetub, kui riigi õigusabi osutava advokaadi leidmine on oluliselt raskendatud. Selleks koostatakse esildis, mille edastamisega pannakse riigi õigusabi taotlus konkreetsele advokaadile riigi õigusabi infosüsteemis kohustuslikus korras vastuvõtmiseks. Regulatsiooni eesmärgiks on anda advokaatuuri kantslerile võimalus erandjuhtudel olukorras, kus advokaatuuril ei õnnestu RÕA osutajat tavakorras leida (nt kui RÕA tuleb osutada piirkonnas, kus advokaadibüroosid ei ole üldse või on neid vähe), kantsleri poolt väljastatava esildise alusel konkreetses menetluses kehtestada advokaadile makstavale RÕA tasule koefitsient ehk kordaja, mida menetleja on tasu suuruse kindlaksmääramisel kohustatud väljamakstavale tasule kohaldama. Tavakorras RÕA osutaja leidmise all peetakse silmas RÕS § 18 sätete alusel RÕA osutaja nimetamist vabatahtlikkuse alusel ehk RÕA osutaja nõusolekul. Esildises tuleb igakordselt põhjendada tasu suurendamise vajadust ja ulatust.

Esildise andmine on seni võimaldanud hoolimata keerukast ja ajakriitilisest juhtumist või advokaatide nappusest siiski leida õigusabi andja. Juhul kui riigi õigusabi osutajate nappus süveneb, ei ole tellimuste jagamisel kasu ka esildisest. Jätkusuutlik mõju on siiski vaid

advokaaditöö tasemele vastava tasumäära kehtestamisel.

Praktikas kehtestatakse koefitsienti 1,5 või 2, vahepealsed väärtuseid ei ole rakendatud.

Näiteks perioodil 01.07.2021 kuni 01.07.2022 oli esildisega tellimuste arv 5. Toome välja nimetatud esildiste põhjendused ning kehtestatud koefitsiendid osundatud ajavahemikus.

- Viru Maakohtu Narva kohtumaja 23.09.2021 kohtumäärusega määrati isikule riigi õigusabi esindamiseks kohtueelses- ja kohtumenetluses. Kuna oli oht, et tellimuse algselt vastu võtnud advokaadil võib antud asjas tekkida huvide konflikt, otsustas Viru Maakohus vabastada esialgselt riigi õigusabi osutanud advokaat õigusabi andmise kohustusest ning määrata isikule uus riigi õigusabi osutaja. Uue advokaadi määramist raskendas asjaolu, et Narva piirkonnas on vähe vajalike kutseoskustega riigi õigusabi osutajaid ning neil on suur töökoormus.
- Tallinna Halduskohtu 24.09.2021 kohtumäärusega määrati isikule riigi õigusabi tema rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise, samas tehtud lahkumissettekirjutuse ja sissesõidukeelu otsuse vaidlustamiseks ning asjaga seotud õigusdokumentide koostamiseks. Advokaadi leidmist raskendas oluliselt asjaolu, et riigi õigusabi saav isik suhtleb kurdi-sorani keeles. Samuti on haldusasjades riigi õigusabi osutavaid advokaate väga vähe.
- Tallinna Halduskohtu 07.10.2021 kohtumäärusega määrati isikule riigi õigusabi isiku esindamiseks haldusmenetluses. Kohtumääruse kohaselt soovis isik rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise, ettekirjutuse Eestist lahkumiseks ja sissesõidukeelu kohaldamise otsuse vaidlustamist. Advokaadi leidmist raskendas oluliselt asjaolu, et riigi õigusabi saav isik suhtleb kurdi-sorani keeles. Samuti on haldusasjades riigi õigusabi osutavaid advokaate väga vähe.
- Tartu Maakohtu Tartu Kohtumaja 03.12.2021 kohtumäärusega määrati isikule riigi õigusabi isiku esindamiseks tsiviilasja menetluses kohtus. Kohtumääruse kohaselt soovis isik riigi õigusabi sundtäitmise lubamatuks tunnistamise hagi esitamiseks. Advokaadi leidmist raskendas oluliselt asjaolu, et advokaatidel on suur töökoormus ja antud asjaga on menetlejate sõnul väga kiire. Advokaadid on tellimuse vastuvõtmisest keeldunud vajalike kutseoskuste puudumise tõttu.

Antud neljas asjas kehtestati kantsleri esildisega koefitsient 2.

- Tallinna Ringkonnakohtu 30.12.2021 kohtumäärusega rahuldati isikute taotlus riigi õigusabi osutaja vahetamiseks. Kohtumääruse kohaselt soovisid apellandid ühes haldusasjas tehtud Tallinna Halduskohtu otsuse tühistamist osas, milles kaebused jäeti rahuldamata, ning asja saatmist halduskohtule uueks läbivaatamiseks. Advokaadi leidmist raskendas oluliselt asjaolu, et haldusasjades on riigi õigusabi osutavaid advokaate väga vähe ning neil on seetõttu suur töökoormus.

Antud asjas kehtestati kantsleri esildisega koefitsient 1,5.

Kui riigi õigusabi tellimus saadetakse ülalkirjeldatud põhimõtet järgides advokaadile kohustuslikus korras täitmiseks koos kantsleri esildisega, on advokaadil määruse nr 16 § 2 lg 2 kohaselt õigus taotleda riigi õigusabi tasule koefitsiendi kohaldamist. Kohus, uurimisasutus

või prokuratuur kohaldab riigi õigusabi tasu suuruse kindlaksmääramisel advokaadile makstavale tasule kehtestatud koefitsienti advokaadi taotluse alusel, kui sellele on lisatud advokatuuri kantsleri esildis koefitsiendi kohaldamise põhjendatuse kohta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Merit Aavekukk-Tamm
Jurist

Lisad:

1. Advokatuuri 22.04.2022 kiri nr 1-2/364 Justiitsministeeriumile riigi õigusabi tasumääradest ja kuluhüvitistest
2. Advokatuuri 20.06.2022 kiri nr 1-2/364-1 Justiitsministeeriumile riigi õigusabi tasumääradest
3. Riigi õigusabi turu ülevaade ja õigustatud tunnitasu analüüs (Civitta Eesti AS)
4. Advokatuuri juhatuse 26.11.2013. a otsusega kinnitatud „Riigi õigusabi osutava advokaadi nimetamise kord“
5. Advokatuuri juhatuse 25.02.2014. a otsusega kinnitatud „Riigi õigusabi osutamise juhend“ ja seletuskiri.